

4857 Sayılı İş Kanununa Göre Gece Çalışması

4857 Sayılı İş Kanununa Göre Gece Çalışması

Yasada, gece dönemi **20.00 de başlayıp 06.00 da biten saat aralığıdır.**

Gece çalışması faaliyetin günün yirmi dört saatinde kesintisiz sürdürülmek zorunda kalındığı; faaliyetin en azından günün gündüz bölümünü aşp gece de devam ettiği ve bu bakımdan da günlük çalışmanın vardiya adı altında ayrı işçi grupları oluşturulması ve bir kısmı gündüz bir kısmı gece döneminde çalıştırılmak suretiyle yapıldığı iş yerlerinde söz konusudur.

Bu bağlamda günün yirmi dört saati kesintisiz faaliyetin gerekmediği diğer iş yerleri ve işlerde zorunluluk yoksa gece çalışması yapılamaz. 4857 Sayılı İş Kanunun 69. Maddesinde “gece işletmelerinde ekonomik zorunluluk bulunmayan iş yerlerinde işçilerin gece çalışmasını yasak etmek üzere yönetmelikler çıkarılabilir” hükmüne yer verilmektedir.

Periyodik olarak düzenlenen gece ve gündüz çalışmaları, vardiya sistemi gereğince dönüşümlü olarak yapılmaktadır. 24 saat çalışılan iş yerlerinde 3 posta halinde çalışılması gerekir. Sadece, **Turizm, Güvenlik ve Sağlık sektöründe 2 vardiya hainde (12 saat X 2 vardiya/birer saat ara dinlenmesi verilmek suretiyle) çalışılmasına imkan sağlanmıştır.** Genel olarak günlük çalışma 11 saati aşamaz.

25426 Sayılı Resmi Gazetede 07.04.2004 tarihinde yayımlanan, Postalar Halinde İşçi Çalıştırılarak Yürütülen İşlerde Çalışmalara İlişkin Özel Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’e istinaden belirlenen esaslar gereğince; nitelikleri dolayısıyla sürekli çalıştıkları için durmaksızın birbiri ardına postalar halinde işçi çalıştırılarak işletilen veya nöbetleşe işçi postaları ile yapılan işlerde, çalışma sürelerine, gece çalışmalarına, hafta tatillerine ve ara dinlenmesine ilişkin özel usul ve esaslar bu yönetmelikle düzenlenmiştir. İlgili yönetmeliğe göre ; İşveren veya işveren vekilleri, posta sayısı ile her postanın işe başlama ve bitirme saatlerini, postalar halinde çalıştırdıkları işçilerin ad ve soyadlarını, ara dinlenmelerini, hafta tatillerini ve bunlara ilişkin değişiklikleri düzenleyerek iş yerinde işçilerin kolayca görüp okuyabilecekleri şekilde ilan etmekle yükümlüdür. İşveren ilan ettikleri , her postada çalışan işçilerin ad ve soyadlarını kapsayan listeleri ve bu işçiler için işe başlamadan önce alınan periyodik sağlık raporlarının bir nüshasını ilgili bölge müdürlüğüne vermekle yükümlüdür.

4857 Sayılı İş Kanununa Göre Gece Çalışması

İşçi Postalarının düzenlemesi esaslarına ilişkin yapılan düzenleme gereğince ; birbiri ardına postalar halinde işçi çalıştırılarak yürütülen işlerde posta sayısı 24 saatlik süre içinde en az üç işçi postası çalıştırılacak şekilde düzenlenir. Her bir işçi postasının çalışma süresi, 4857 sayılı İş Kanununun 63 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen Yönetmelikte belirtilen günlük çalışma süresini aşmayacak şekilde düzenlenir. 4857 sayılı İş Kanununun 73.maddesinde tanımlanan gece dönemine denk düşen 20.00-06.00 saatleri arasındaki işçi postalarında, 18 yaşını doldurmamış çocuk ve genç işçilerin çalıştırılmaları yasaktır. Bir işçi postası ile yürütülen işlerde, ikili ya da daha çok posta sayısının artırılması ya da üç posta halinde çalışılan işyerlerinde günlük çalışma süresinin 7,5 saatin altında saptanması sonucunda, çalışma sürelerindeki azalma nedeniyle, işçilerin ücretlerinden her ne şekilde olursa olsun, indirim yapılamaz.

Postalar halinde işçi çalıştırılarak yürütülen işlerde, işçilere, 4857 sayılı İş Kanununun 68 inci maddesindeki esaslar uyarınca ara dinlenmesi verilir. İşin niteliği, bir işyerinin aynı bölümündeki bütün işçilere aynı saatte ara dinlenmesi verilmesine olanak bırakmıyorsa, bu dinlenme, işçilere, gruplar halinde arka arkaya çalışma süresinin ortalarından başlayarak İş Kanunu ve bu Yönetmelikteki esaslara göre verilir. Postalar halinde işçi çalıştırılarak yürütülen işlerde, işçilere, haftanın bir gününde 24 saatten az olmamak üzere ve nöbetleşme yolu ile hafta tatili verilmesi zorunludur.

4857 Sayılı İş Kanunu 69. Madde; Gece süresi ve gece çalışmaları

Çalışma hayatında “gece” en geç saat 20.00’de başlayarak en erken saat 06.00’ya kadar geçen ve her halde en fazla onbir saat süren dönemdir.

Bazı işlerin niteliğine ve gereğine göre yahut yurdun bazı bölgelerinin özellikleri bakımından, çalışma hayatına ilişkin “gece” başlangıcının daha geriye alınması veya yaz ve kış saatlerinin ayarlanması, yahut gün döneminin başlama ve bitme saatlerinin belirtilmesi suretiyle birinci fıkradaki hükmün uygulama şekillerini tespit etmek yahut bazı gece çalışmalarına herhangi bir oranda fazla ücret ödenmesi usulünü koymak veyahut gece işletmelerinde ekonomik bir zorunluluk bulunmayan iş yerlerinde işçilerin gece çalışmalarını yasak etmek üzere yönetmelikler çıkartılabilir.

4857 Sayılı İş Kanununa Göre Gece Çalışması**İşçilerin gece çalışmaları yedi buçuk saati geçemez.**

Gece ve gündüz işletilen ve nöbetleşe işçi postaları kullanılan işlerde, bir çalışma haftası gece çalıştırılan işçilerin, ondan sonra gelen ikinci çalışma haftası gündüz çalıştırılmaları suretiyle postalar sıraya konur. Gece ve gündüz postalarında iki haftalık nöbetleşme esası da uygulanabilir.

Postası değiştirilecek işçi kesintisiz en az onbir saat dinlendirilmeden diğer postada çalıştırılmaz.

4857 Sayılı İş Kanunu 73. Madde; Gece çalıştırma yasağı

Sanayiye ait işlerde on sekiz yaşını doldurmamış çocuk ve genç işçilerin gece çalıştırılması yasaktır.

On sekiz yaşını doldurmuş kadın işçilerin gece postalarında çalıştırılmasına ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikte gösterilir. Yönetmelik şartlarının sağlanması halinde kadın çalışanlar da gece döneminde ve postalı olarak çalıştırılabilirler.

Canpolat CERAN

Çalışma Bakanlığı

Em. İş Başmüfettişi

SEÇKİNLER GRUP